

NHÀ MÁY TINH BỘT SẮN HƯỚNG HOÁ KHẲNG ĐỊNH VỊ THẾ CHỦ ĐẠO CỦA KINH TẾ NHÀ NƯỚC Ở VÙNG SÂU, VÙNG XA

ThS. GVC. Nguyễn Quốc Thanh
P.Trưởng khoa LLM – LN, TT HCM

Nhằm gắn lý luận với thực tiễn, tháng 3 năm 2013 Khoa Lý luận Mác-Lênin, trường Hồ Chí Minh có chuyến đi nghiên cứu thực tế tại vùng Lìa (Hướng Hoá). Qua đó mới thấy được chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước phát huy hiệu quả và phong phú sinh động trong thực tế. Cụ thể, hiệu quả từ mô hình “*Nhà máy tinh bột sắn Hướng Hoá gắn kết với nhà nông*” trồng sắn ở vùng Lìa.

Là đơn vị thành viên của Công ty trách nhiệm hữu hạn (TNHH) một thành viên Thương mại Quảng Trị, Nhà máy tinh bột sắn Hướng Hoá được thành lập và đi vào hoạt động từ tháng 3 năm 2004. Khi mới thành lập, “*vạn sự khởi đầu nan*”, có thể nói xuất phát điểm là bằng không, vì đây là khu vực vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, hầu hết người dân đều ở trong diện hộ nghèo mà lại là đồng bào dân tộc thiểu số nằm phía Nam huyện Hướng Hoá, giáp biên giới với nước bạn Lào. Trước thực trạng đó, sau khi tìm hiểu các đặc điểm của vùng Lìa, cùng với việc nghiên cứu thị trường, Nhà máy đã tìm ra

được lời giải cho bài toán khó khăn ở vùng Lìa, đó là liên kết với các hộ dân để xây dựng vùng nguyên liệu sắn. Bởi vì cây sắn đã được người dân ở đây trồng từ lâu đời, loại cây dễ trồng và dễ chăm sóc, rất thích hợp với khí hậu, thổ nhưỡng ở vùng Lìa.

Ban đầu, Nhà máy tinh bột sắn Hướng Hoá đã tổ chức vận động tuyên truyền nông dân trồng sắn, làm cho người dân thấy rõ lợi ích của việc trồng sắn và triển khai thực hiện Quyết định số 80/2002/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về liên kết 4 nhà (Nhà nước, nhà doanh nghiệp, nhà khoa học, nhà nông). Cụ thể, Nhà máy đã cam kết bao tiêu sản phẩm làm ra cho bà con với giá có lãi thông qua hợp đồng, đồng thời cung cấp phân bón, cây giống, kỹ thuật trồng cho người dân. Từng bước xây dựng mối quan hệ cùng tồn tại và phát triển giữa Nhà máy tinh bột sắn Hướng Hoá với người dân vùng Lìa.

Từ mô hình liên kết, với kết quả bước đầu, diện tích và sản lượng sắn ở vùng Lìa tăng lên nhanh chóng qua từng năm. Năm 2004, toàn vùng có 300 ha sắn đến năm 2012 đã tăng trên 4.200 ha; sản lượng

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

thu được năm 2006 là 36.374 tấn nguyên liệu đến năm 2012 là 140.000 tấn và doanh thu đạt 313 tỷ đồng, đóng góp vào ngân sách nhà nước 28 tỷ đồng. Với một cơ sở sản xuất lúc đầu chỉ có 01 dây chuyền sản xuất chế biến tinh bột sắn với công suất 50 tấn sản phẩm/ngày đêm, nhưng qua nhiều lần mở rộng, cải tiến, đến nay Nhà máy đã tăng công suất lên 4 lần với 200 tấn sản phẩm/ngày đêm (tương đương 700 tấn sắn tươi), đảm bảo đời sống việc làm cho 170 lao động, thu nhập bình quân hàng năm đạt 10 triệu đồng/tháng. Điều quan trọng trên hết, đó là đã khơi dậy được những tiềm năng nơi đây mà bấy lâu chưa được đánh thức, thu hút trên 5.000 lao động tại địa phương nơi Nhà máy đứng chân. Mỗi năm, người dân vùng Lìa đã thu về trên 150 tỷ đồng từ việc bán sắn. Đến vùng Lìa hôm nay, việc tìm ra triệu phú không khó, bởi đã có nhiều triệu phú từ trồng sắn. Nhà máy đã cho ra mắt câu lạc bộ thu nhập trên 100 triệu đồng đối với người trồng sắn và đã có gần 100 hộ có thu nhập trên 100 triệu đồng từ trồng sắn tham gia câu lạc bộ này. Nhà máy cũng đã tổ chức cho người sản xuất giỏi đi tham quan học tập ở Thái Lan.

Như vậy, mục tiêu của Nhà máy đã trở thành hiện thực: giúp người dân trồng sắn tại khu vực vùng nguyên liệu trọng điểm thoát nghèo, vươn lên làm giàu từ mảnh đất của mình, đồng thời phối hợp với tổ chức phát triển Hà Lan (SNV), các cơ quan chức năng giúp người dân học tập kỹ thuật trồng sắn, kỹ thuật thâm canh, hay những giải pháp chống xói mòn, bạc màu đất, góp phần thay đổi tập quán canh tác của người dân, hỗ trợ phân bón, cung cấp

giống sắn sạch, giải quyết dứt điểm vấn đề môi trường.

Nhờ làm giàu từ cây sắn mà đời sống văn hoá tinh thần của nhân dân vùng Lìa ngày càng được nâng lên rõ rệt, từ chỗ không có tài sản gì đáng giá đến nay nhiều nhà mua được tivi, xe máy, sắm được điện thoại, vi tính và có cả nối mạng internet. Con em đồng bào được học hành tử tế, trình độ dân trí được nâng cao, các tệ nạn xã hội đã giảm. Cơ sở hạ tầng vùng Lìa được cải thiện, nhiều con đường mới được bê tông hoá, đường dây điện đã về đến tận thôn, nhà nào cũng có điện thắp sáng. Trường học, trạm xá được xây dựng khang trang đảm bảo bước đầu chăm sóc sức khoẻ cho nhân dân.

Thấy rõ hiệu quả của việc liên kết giữa Nhà máy với các hộ dân vùng Lìa trong lợi ích xây dựng vùng nguyên liệu sắn, đã đưa công tác xoá đói giảm nghèo và giải quyết việc làm có kết quả, nhiều hộ dân trong tỉnh và cả một số nông dân ở nước bạn Đông Timo đã đến vùng Lìa để học trồng sắn. Tuy nhiên, từ thực tiễn một số địa phương để mô hình liên kết có hiệu quả và phát triển bền vững, trong thời gian tới Nhà máy tinh bột sắn Hướng Hoá và chính quyền địa phương cần phối hợp chặt chẽ trong tăng cường công tác tuyên truyền nhằm vận động nâng cao nhận thức của nhân dân về xây dựng ổn định vùng nguyên liệu sắn. Phải làm cho mọi người dân biết được lợi ích của việc trồng sắn là xoá được đói, giảm được nghèo, tạo việc làm, từng bước làm giàu.

Đối với những hộ tham gia trồng sắn lần đầu, Nhà máy cần hỗ trợ cho họ vốn

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

đầu tư ban đầu như hỗ trợ khâu làm đất, phân bón, kinh phí thuê nhân công... Hộ có nhu cầu vay vốn thì các ngân hàng thương mại, ngân hàng chính sách xem xét, tạo điều kiện thuận lợi cho họ được vay và phối hợp với Nhà máy để thu hồi vốn từ tiền bán sản. Về phía Nhà máy cũng cần có quỹ cho các hộ nông dân ứng trước để trồng sản. Về phía chính quyền địa phương tạo điều kiện thuận lợi nhất để Nhà máy hợp tác với các nhà khoa học nghiên cứu đưa ra các giải pháp tăng sản lượng, chất lượng và giảm giá thành nhờ ứng dụng kỹ thuật canh tác công nghệ cao. Sử dụng nhiều hình thức tập huấn để hướng dẫn kỹ thuật trồng sản cho nông dân như: tập huấn tại rẫy, đào tạo kỹ thuật cho các nhóm trưởng, phó thôn bản. Nhà máy phối hợp với nhà trường dạy kỹ thuật trồng sản cho học sinh, vì sau đi học

về các em đi làm nương rẫy giúp gia đình, đây là cách làm hiệu quả. Sau cùng, vào mùa thu hoạch, Nhà máy tổ chức làm tăng ca, tăng dây chuyền sản xuất, cam kết giấy hẹn ngày thu hoạch ở các vùng hợp lý, không để ứ đọng làm hư hỏng sản phẩm, thành lập các trạm thu mua ở xa nhà máy, nhập tới đâu trả tiền tới đó...tạo điều kiện thuận lợi cho bà con bán hết sản phẩm cho nhà máy. Có như vậy, nhà máy tinh bột sản Hướng Hoá đã khẳng định được vị trí chủ đạo, sự vững chắc lâu dài của đơn vị kinh tế nhà nước tại khu vực vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn. Xứng đáng hơn nữa, nhà máy góp phần xây dựng nông thôn mới ở các xã miền núi phía Tây Quảng Trị vững bước trên đường hội nhập kinh tế quốc tế./.

P. Hiệu trưởng Nguyễn Hữu Thánh và giảng viên Khoa LLM-LN, TT HCM nghiên cứu thực tế tại nhà máy tinh bột sản huyện Hướng Hóa. Ảnh: TL.